

FIȘA DISCIPLINEI

Biserica Ortodoxă Răsăriteană în dialog. Dialogul inter-religios și inter-creștin
contemporan /The Eastern Orthodox Church in Dialogue. The contemporary inter-religious
and inter-Christian Dialogue

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Biserica Ortodoxă Răsăriteană în dialog. Dialogul inter-religios și inter-creștin contemporan /The Eastern Orthodox Church in Dialogue. The contemporary inter-religious and inter-Christian Dialogue			Codul disciplinei	OME6013
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. Prof. Univ. Dr. Cristian Sonea				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. Prof. Univ. Dr. Cristian Sonea				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					33
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					33
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					36
Tutoriat (consiliere profesională)					7
Examinări					6
Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				119	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	NA
4.2. de competențe	NA

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de 70% Studentii se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu

	exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicare și expunerea cu respectarea metodologiei citării).
--	--

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Promovează transferul de cunoștințe Implementează o amplă sensibilizare cu privire la procesele de valorificare a cunoștințelor, menită să maximizeze fluxul bidirecțional de tehnologie, proprietate intelectuală, expertiza și capacitate între baza de cercetare și industrie sau sectorul public
CP4	Promovează implicarea publicului în cercetare Dialoghează cu publicul în ceea ce privește conceperea, desfășurarea și difuzarea cercetării
CP7	Conștientizează dimensiunea interculturală Manifestă sensibilitate față de diferențele culturale, luând măsuri care să faciliteze o interacțiune pozitivă între organizațiile internaționale, între grupuri sau indivizi ce provin din culturi diferite și promovează integrarea acestora în cadrul unei comunități
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT3	Studentul va fi capabil să aplice gândirea logică
CT7	Studentul va fi capabil să dezvolte o abordare analitică

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP2	Studentul înțelege transferul de cunoștințe în teologie, hermeneutică și istorie bisericească.	Studentul comunică rezultate academice către medii eclesiale, culturale și educaționale.
CP4	Studentul înțelege importanța implicării publicului în receptarea cercetării teologice.	Studentul elaborează forme accesibile de prezentare privind dialogul intercreștin și apologetica.
CP7	Studentul înțelege dimensiunea interculturală a dialogului ortodox contemporan.	Studentul analizează întâlniri doctrinare și culturale dintre tradiții creștine și religioase.
CT3	Studentul cunoaște rolul gândirii logice în analiza teologică.	Studentul aplică gândirea logică în argumentarea doctrinară și istorică.
CT7	Studentul înțelege cerințele unei abordări analitice.	Studentul dezvoltă o abordare analitică a surselor și pozițiilor teologice.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Definește conceptele fundamentale ale dialogului interreligios și intercreștin contemporan.
2. Descrie principalele configurații confesionale și religioase ale lumii contemporane.
3. Explică reperele teologice ortodoxe ale dialogului cu alte tradiții creștine și religioase.
4. Diferențiază dialogul autentic de relativism, prozelitism și instrumentalizare politică a religiei.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Analizează comparativ poziții teologice și contexte istorice relevante pentru dialog.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

2. Argumentează o poziție ortodoxă în mod clar, documentat și adecvat interlocutorului.

3. Manifestă sensibilitate față de viziuni religioase și culturale diferite, păstrând rigoarea teologică și respectul reciproc.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Cadrul teologic al dialogului. Sobornost și sobornicitate deschisă	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
2. Istoria mișcării ecumenice moderne (1910–2016)	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
3. Bisericile Ortodoxe Orientale. Istorie și teologie	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
4. Dialogul bilateral Ortodox și Ortodox Oriental	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
5. Biserica Romano-Catolică. Formarea unei identități, de la primul mileniu la Trento	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
6. Biserica Romano-Catolică. Ecclesiologia modernă. De la Vatican I la Vatican II	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
7. Dialogul bilateral Ortodox și Romano-Catolic	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
8. Reforma luterană. Istorie și teologie	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
9. Dialogul bilateral Ortodox și Luteran	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
10. Tradiția reformată. De la Zwingli la Calvin, dialogul cu Ortodoxia	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
11. Biserica Angliei și Comuniunea Anglicană	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
12. Provocări contemporane: pentecostali, harismatici, sionismul creștin, Russkii Mir	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
13. Dialogul interreligios I: cadrul	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

teologic, iudaism, islam		
14. Dialogul interreligios II: religiile Asiei, limitele dialogului, sinteză finală	Lecture Video projector Printed teaching materials	2 hours
Bibliografie		
Bibliografie selectivă Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Teologia dialogului intercreștin. O introducere</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2017. Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Paradigme misionare. De la Edinburgh la Sinodul din Creta</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2016. Sonea, Cristian-Sebastian, „Ecumenism as Hope. The Prophetic Role and the Eschatological Function of the Church”, <i>Religions</i> , 2023. Sonea, Cristian-Sebastian, „Between Hope and Disappointment. A Short Evaluation of the Romanian Orthodox Church Involvement in Ecumenism”, <i>Orthodox Christian Encounters of Identity and Otherness</i> , Brill/Schöningh, 2021. Kalaitzidis, Pantelis et al. (eds.), <i>Orthodox Handbook on Ecumenism: Resources for Theological Education</i> , Oxford: Regnum Books International, 2014. Bria, Ion, <i>Martyria/Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today</i> , Geneva: World Council of Churches, 1980. Yannoulatos, Anastasios, <i>Misiune pe urmele lui Hristos</i> , Sibiu: Editura Andreiana, 2013.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Sobornost și sobornicitate deschisă: analiză de texte și aplicații eclesiologice	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
2. Documente și etape ale mișcării ecumenice: Edinburgh, Toronto, New Delhi și Creta	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
3. Terminologie, istorie și identitate în tradițiile Ortodoxe Orientale	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
4. Declarațiile hristologice comune ale dialogului Ortodox–Ortodox Oriental	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
5. Primatul, conciliile și formarea identității romano-catolice	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
6. Eclesiologia Conciliilor Vatican I și Vatican II: lectură comparată	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
7. Dialogul Ortodox–Romano-Catolic: Balamand și documentele despre sinodalitate și primat	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
8. Confesiunea de la Augsburg și principalele teme ale teologiei luterane	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
9. Documente ale dialogului Ortodox–Luteran: convergențe și diferențe	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
10. Tradiția reformată și răspunsurile ortodoxe: texte reprezentative	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours

11. Dialogul Ortodox–Anglican: istorie, documente și provocări actuale	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
12. Discernământ teologic privind pentecostalismul, mișcările harismatice și Russkii Mir	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
13. Studii de caz privind dialogul creștin cu iudaismul și islamul	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
14. Dialogul cu religiile Asiei, limitele dialogului și sinteză prin prezentări studentești	Dialogue, course analysis, seminar papers, debates	2 hours
Bibliografie selectivă Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Teologia dialogului intercreștin. O introducere</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2017. Sonea, Cristian-Sebastian, <i>Paradigme misionare. De la Edinburgh la Sinodul din Creta</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2016. Sonea, Cristian-Sebastian, „Ecumenism as Hope. The Prophetic Role and the Eschatological Function of the Church”, <i>Religions</i> , 2023. Sonea, Cristian-Sebastian, „Between Hope and Disappointment. A Short Evaluation of the Romanian Orthodox Church Involvement in Ecumenism”, <i>Orthodox Christian Encounters of Identity and Otherness</i> , Brill/Schöningh, 2021. Bria, Ion, <i>Martyria/Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today</i> , Geneva: World Council of Churches, 1980. Yannoulatos, Anastasios, <i>Misiune pe urmele lui Hristos</i> , Sibiu: Editura Andreiana, 2013.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea și explicarea critică a achizițiilor vizate: CP2 – Studentul înțelege transferul de cunoștințe în teologie, hermeneutică și istorie bisericească; CP4 – Studentul înțelege importanța implicării publicului în receptarea cercetării teologice; CP7 – Studentul înțelege dimensiunea interculturală a dialogului ortodox contemporan; CT3 – Studentul cunoaște rolul gândirii logice în analiza teologică; CT7 – Studentul înțelege cerințele unei abordări analitice.	Evaluare finală: colocviu oral pe baza unei teme și a unui document de dialog, cu întrebări de analiză și transfer.	50%
	Corelarea conceptelor și argumentarea unei poziții proprii, în acord cu rezultatele: CP2 – Studentul comunică rezultate academice către medii eclesiale, culturale și educaționale; CP4 – Studentul elaborează forme accesibile de prezentare privind dialogul intercreștin și apologetica; CP7 – Studentul analizează întâlniri doctrinare și culturale dintre tradiții creștine și religioase; CT3 – Studentul aplică gândirea logică în argumentarea doctrinară și istorică; CT7 – Studentul dezvoltă o abordare analitică a surselor și pozițiilor teologice.	Evaluare pe parcurs: două fișe de lectură comparativă, cu feedback formativ.	20%
9.5 Seminar/laborator	Aplicarea documentată a achizițiilor de analiză și comunicare: CP2 – Studentul comunică rezultate academice către medii eclesiale, culturale și educaționale; CP4 – Studentul elaborează forme accesibile de prezentare privind dialogul intercreștin și apologetica; CP7 – Studentul analizează întâlniri doctrinare și culturale dintre tradiții creștine și religioase; CT3 – Studentul aplică gândirea logică în argumentarea doctrinară și istorică; CT7 – Studentul dezvoltă o abordare analitică a surselor și pozițiilor teologice.	Portofoliu de seminar și prezentarea argumentată a unui studiu de caz intercreștin sau interreligios.	20%
	Participare pregătită, respectarea diversității pozițiilor și folosirea responsabilă a surselor.	Observarea sistematică a intervențiilor și autoevaluare finală raportată la rezultate.	10%
9.6 Standard minim de promovare			
Obținerea notei finale minimum 5, realizarea tuturor probelor obligatorii și demonstrarea la nivel minimum acceptabil a rezultatelor învățării asociate competențelor CP2, CP4, CP7, CT3, CT7: utilizarea corectă a conceptelor, analiză bazată pe surse și aplicare responsabilă în situații relevante disciplinei.			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă
						X		

Data completării:
10.04.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament: 20.07.2025

Semnătura directorului de departament

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.